

igitur firmumque teneamus, nullos bonos ab ea se posse dividere, id est, nullos bonos, etiam si cognitos sibi malos patientur, ubique versentur, propter eos se a longe positis et incognitis bonis temerario schismatis sacrilegio separari » — Et S. Irenaeus (l. 4. c. 33.) scribit: « Nulla enim ab eis tanta potest fieri correctio, quanta est schismatis pernicies. Indicabit autem et omnes eos qui sunt extra veritatem, id est, qui sunt extra Ecclesiam: ipse autem a nemine iudicabitur ».

2) Num iusta causa dicuntur corrupti catholicorum mores? At, ceteris praetermissis, id supponit Ecclesiam conflari solum iustis, quod supra refutavimus. Unde S. Augustinus (c. Gaudent. l. 2. c. 3.) ait: « Quid dicitis? necessitas compulit, ut iusti relinqueremus iniustos? Respondet vobis Scriptura: Filius malus ipse se iustum dicit » — Et (serm. 88. n. 26.): « Certe iam manifestum est prudentiae vestrae, quomodo accipienda sint omnia talia testimonia Scripturarum: ut quando Scriptura sonat, recedere nos debere a malis, non aliud intelligere iubeamur, nisi ut corde recedamus; ne maius malum in separatione bonorum committamus, quam in malorum coniunctione fugiamus, sicut ipsi Donatistae fecerunt... Certe manifeste dixit Propheta: Recedite et exite inde, et immunandum ne tetigeritis. Ego ut intelligam quod dixit, adtendo quod fecit. Facto suo mihi exponit dictum suum. Dixit: Recedite. Quibus dixit? Utique iustis. A quibus, ut recederent, dixit? Utique a peccatoribus et inquis. Quaero, a talibus utrum ipse recesserit? Invenio quod non recesserit. Ergo aliter intellexit » — Quin et ipsi haeretici id tandem fatentur. Calvinus (c. Pighium, l. 1.) scribit « suos non adeo morosos esse, ut ob morum vitia etiam gravissima, scindendam duxerint Ecclesiam ». — « Nulos tam impudentes novimus », ait Crocius, « qui propter mores corruptos ab Ecclesiae verae communione recedendum esse dicant » — « Ideo monuit nos Christus, (in collationibus de Ecclesia, habet Apologia confessionis augustanae), ne offensi privatis vitiis, sive sacerdotum sive populi, schismata excitaremus ».

3) Numquid iusta causa schismatis dicuntur novi ritus ab Ecclesia instituti? « In iis rebus », inquit S. Augustinus (ep. 85. ad Casul.), « de quibus nihil certi statuit Scriptura divina, mos populi Dei, vel instituta maiorum pro lege tenenda sunt. De quibus

si disputare voluerimus, et ex aliorum consuetudine alios improbare, orietur interminata luctatio, quae labore sermocinationis cum certa documenta nulla veritatis insinuet, utique cavendum est, ne tempestate contentionis serenitatem caritatis obnubilet ». — Accedit Protestantum confessio apud Fratres Walenb. (l. c. cap. 5.).

4) Num iusta causa schismatis dicuntur haereses? Sed — a) nequit Ecclesia deficere in fide — b) Unitas fidei, ut prop. praec. vidimus, pendet ab unitate regiminis — c) Si per hypothesim impossibilem haeresi commacularetur Ecclesia, eo ipso desineret esse vera Ecclesia Christi; atque qui separarentur, eam constituerent; una proinde semper maneret vera Christi Ecclesia. — Cf. saepe cit. Fr. Walenb. (l. c. capp. 5-8.).

665. III. Haec, uti patet, aequa quadrant *introductioni* schismatis et *permanentiae* in illo. Sed alterum hunc casum expresse etiam contemplatur Patres. Ita, ex. gr., S. Optatus Milev. (l. 1. p. 21.): « Vides ergo, frater Parmeniane, haec duo crimina tam mala, tam gravia traditionis et schismatis, ad tuos principes pertinere. Agnosce vel sero... cum priores tuos constet operatos esse hoc alterum nefas (schismatis), etiam vos sceleratis vestigiis sequi laboratis: ut quod illi priores in titulo schismatis fecerant, et vos iamdudum fecisse et nunc facere videamini. Illi ruperunt suis temporibus pacem: vos exterminatis unitatem. De parentibus vestris et de vobis merito dici potest: “ Caecus caecum si duxerit, utriusque in foveam cadunt ” (Matth. XV. 14.). Oculos patrum vestrorum furiosus excaecavit livor, aemulatio vestros orbavit » — *Voluntaria* autem est separatio ab Ecclesia, sive aliquis ab ea recedat, sive causam ponat aut conservet, propter quam praecidatur aut praecisus maneat.

§ IV.

Difficultatibus quibusdam satisfit.

666. Plura ab adversariis, praesertim a Jurieu et Palmer, affiri solent ecclesiastica documenta, ex quibus evertere contendunt eius unitatis necessitatem in Ecclesia, quam nos hactenus

exposuimus et probavimus. Non vacat quidem omnia singillatim refellere: sed praecipua referemus, quibusdam animadversionibus praemissis, quibus facile singulis respondeatur. Distinguamus imprimis triplicem in Ecclesia unitatem: — 1) unitatem membrorum inter se — 2) unitatem membrorum, aut particularium Ecclesiarum cum una Ecclesia universalis — 3) unitatem ipsius Ecclesiae, qua sublata, exsisterent plures verae Christi Ecclesiae. Non negamus inter varia Ecclesiae membra existere posse dissensiones, divisionesque; concedimus etiam posse ipsa membra vel Ecclesias aliquas particulares ab unitate Ecclesiae deficere; imo concedimus ipsius Ecclesiae unitatem a nobis adsertam posse quandoque conuti ac turbari. Sed negamus omnino ipsius Ecclesiae unitatem (de qua solum est quaestio), ita tolli aut interrumpi umquam posse, ut Ecclesia ipsa in varias communiones scindatur, quarum unaquaeque sit vera Ecclesia Christi.

667. Iamvero quae ab adversariis hic congeruntur, ad duas veluti classes reduci possunt. Prima complectitur varias separationes haereticorum et schismaticorum ab Ecclesia catholica: ea ad rem non faciunt; siquidem, uti patet ex dictis, separari illi possunt, et poni extra Ecclesiam, una tamen manente vera Ecclesia Christi. Altera vero classis ducitur ex divisionibus et schismatis, quae intra ipsam veram Ecclesiam extitisse quandoque dicuntur; at de pluribus aperte constat eas fuisse contentiones inter varia Ecclesiae membra, non vero intervenisse veram separationem ab ipsa Ecclesia. Unum tamen est factum, quod specialem praeseferre difficultatem videtur, magnum nempe, quod dicitur, *schisma occidentale*: de hoc paulo fusius agendum est. His itaque adnotatis, praecipua commemoremus.

668. *Obiiciunt* I. S. Victor Asiaticas excommunicavit Ecclesias; quae tamen, non obstante hac excommunicatione, permanserunt in unitate Ecclesiae catholicae; ergo Ecclesia tunc temporis erat veluti in duas partes divisa, ac proinde minime *una*.

Respondeatur: — 1) Cum fundamento asseri potest, S. Victor ultra minas non fuisse progressum; nam — a) Eusebius (l. 5. c. 24.) dicit quod Victor Ecclesias illas « a communione abscindere conaretur »: qui autem conatur abscindere, nondum abscidit — b) Narrat idem auctor de S. Irenaeo (idemque tradunt S. Hiero-

nymus, catal. Script. eccles. c. 25.; Photius in Bibliotheca, Nicephorus, h. e. l. 4. c. 38.), quod admonuit S. Victorem « ne integras Dei Ecclesias a communione abscinderet »: at qui admonetur ne abscindat, nondum abscidisse videtur.

2) Si detur latam fuisse excommunicationis sententiam a S. Victore, cum fundamento asseritur, eam, instantibus Episcopis, revocatam aut suspensam fuisse. Etenim — a) controversiam tunc fuisse sopitam narrat Sozomenus: « Statutum est », inquit, « ut singuli festum, prout consueverant, celebrantes, a mutua inter se communione nequaquam discederent » — b) Testatur S. Firmilianus (ep. ad Cypr.), ob hanc quaestionem, communionem non fuisse interruptam — c) Id confirmat silentium Eusebii, qui Victoris agendi rationem carpsisset si, ad preces S. Irenaei et tot aliorum episcoporum, « ut ea potius sentire vellet quae paci... congruebant », sententiam, si lata fuisset, executioni mandavisset, ita ut communio fuerit abrupta.

3) Si denique detur excommunicationem et latam esse et executioni mandatam, Ecclesiae Asiaticae vere fuissent schismatica, sicut tales habitae sunt post Nicaenam Synodum. Id patet ex ipsa illius controversiae historia; nam Victor asserebat se habere potestatem separandi Asianos ab unitate Ecclesiae; S. Irenaeus et alii, eo ipso quod rogarent Victorem non uti ea potestate, hanc agnoscebant. Si ergo lata fuisset sententia, executioni mandata, et Asiani illam sprevissent, extra Ecclesiae unitatem positi fuisserint.

669. II. Argumentum sumunt ex notissima inter S. Stephanum et S. Cyprianum controversia. Hic enim cum episcopis Africae, et Firmilianus cum quibusdam episcopis Orientis, contendebant haereticorum baptismus esse invalidum, adeoque rebaptizandos esse illos qui ab haereticis baptizati Ecclesiam petebant; S. Stephanus e contra cum reliquis omnibus docebat baptismus ab haereticis collatum esse validum, adeoque nihil innovandum esse, *nisi quod traditum est*. Quamvis Stephani sententiae non acquererit Cyprianus; nemo tamen dissolutam censuit unitatem fidei et communionis inter ipsum et S. Stephanum, interque Romanam Ecclesiam et Africanam.

Respondeatur, varias esse solutiones huius difficultatis. Ac —

1) S. Cyprianus non ipse recessit a communione Stephani: id ipsemet testatur in Concilio Carthaginensi III. dicens: « Superest, ut de hac ipsa re quid sentiamus proferamus, neminem iudicantes, aut a iure communionis aliquem, si diversum senserit, amoventes ». Unde S. Augustinus (l. 1. de Bapt. c. 18.): Ergo « non se ille... a coeteris diversa sentientibus, separata communione disiunxit »; sed « in communione eorum, subdit S. Hieron. (Dial. c. Lucif.), permansit, qui sententiae suae contrraierant ». Quomodo autem intelligi id potest? Putavit S. Cyprianus, licet per errorem, quaestionem de baptismo haereticorum non esse fidei, sed disciplinae (cf. Nat. Alex. saec. 3. diss. 12. a. 4.); hinc peccavit non obediendo S. Pontifici, sed non recessit ab Ecclesia; eo vel magis, aiunt, quod S. Stephanus ex quadam prudenti oeconomia censuit ad tempus id esse tolerandum. Denique, aiunt, falce martyrii inobedientiam purgavit.

2) Nec videtur S. Stephanus separasse unquam S. Cyprianum ab unitate Ecclesiae. Etenim — a) id indicat ipse S. Cyprianus, qui exprobanti animo ita compellat S. Pontificem: « Dat honorem Deo, qui hereticorum amicus, et inimicus christianorum, sacerdotes Dei, veritatem Christi, et Ecclesiae unitatem tuentes, *abscindendos putat?* » Ergo S. Stephanus abscindendos putaverat sed non abscederat — b) Id confirmat Dionysius Alex. (ap. Euseb. l. 7. c. 2.) qui in epistola ad Xistum, Stephani successorem, refert Stephanum in suis litteris significasse, se « ob eam causam ab illorum communione *discessurum*, quod haereticos rebaptizarent »: ergo non discesserat. — c) Unitatem non fuisse abruptam multoties aperte declarat S. Augustinus. Ita, ex. gr. (l. de unic. bapt. c. Petil. c. 12.; et l. 5. c. Donat. c. 25.); « Ecce », inquit, « duo erant, ut de aliis taceam, eminentissimarum Ecclesiarum, Romanae scilicet et Carthaginensis episcopi, Stephanus et Cyprianus, ambo in unitate catholica constituti; multi cum illo, pauci cum isto etiam sentiebant, utrique cum eis in unitate consistentes. Vicit pax in cordibus eorum, ut in tali disceptatione nullum inter eos schismatis malum oriretur ».

Quomodo iterum intelligi id potest? Uti liquet, S. Stephanus proposuit quidem doctrinam Ecclesiae Romanae, sed abstinuit a ferenda definitiva sententia, permittens ut interea aliter Cy-

prianus crederet, donec eliquata quaestio tandem definiretur. Nec obstat, quod Firmilianus censere videatur, S. Stephanum tulisse sententiam; nam plures dubitant de genuinitate illius epistolae, in qua Firmilianus id asserit; alii vero tenent eum fuisse deceptum: quod mirum non est, si consideretur animus nimis exasperatus, quo scribebat, atque loci distantia (cf. Raymundum Missorium, disp. in Firmil. epist. c. 11.). Maior certe fides adhibenda est S. Augustino, qui (l. de Unico bapt. c. 14.) testatus est Stephanum, licet minas excommunicationis intentarit, communionem tamen non abrupisse. « Cum ergo Stephanus », inquit « non solum non rebaptizaret haereticos, verum etiam hoc facientes, vel ut fieret decernentes, *excommunicandos esse censeret*, sicut aliorum Episcoporum, et ipsius Cypriani litterae ostendunt, *tamen cum eo Cyprianus in unitatis pace permansit* ».

3) Non desunt, qui historiam huius controversiae, ex toto vel ex parte, inter fabulas amandandam censem. Sane — a) S. Augustinus dubitanter loquitur de scriptis S. Cypriani, quae in controversiam veniunt; nam (c. Creseon. l. 2. c. 31.) ait: « si scripta eius esse constat, quae pro vobis preferenda arbitramini »; et (c. 25.): « si autem putatis et Cyprianum vobis in hac sententia (de invaliditate baptismi haereticorum) favere iactatis »: et (c. 32.): « vel quicumque illam scripsit epistolam » (ad Iubaianum) — b) Consideratione digna sunt ea praesertim, quae S. Augustinus habet (ep. 93. ad Vincent. Rogatistam): « Cyprianus autem, inquit, aliter sensisse de baptismo, quam forma et consuetudo habebat Ecclesiae, non in canonicis, sed in suis et in Concilii litteris inventitur. Corresisse autem istam sententiam non invenitur; non incongruenter tamen de tali viro existimandum est quod correxerit, et fortasse suppressum sit ab iis, qui hoc errore nimium delectati sunt, et tanto velut patrocinio carere noluerunt: quamquam non desint, qui hoc Cyprianum prorsus non sensisse contendant, sed sub eius nomine a praesumptoribus atque mendacibus fuisse confictum », etc. — Sed satis heic de hac difficultate, de qua iterum in seq. disp.

670. *Dicunt III.*: Galli impune — 1) restiterunt Concilio Niceno II. — 2. iidemque Florentinum ex albo legitimorum et oecumenicorum expungunt.

Respondetur ad 1um: Notetur imprimis, Conc. Francofordiense (a. 794.) sub Carolo M. habitum, fuisse quidem approbatum ab Hadriano I. quoad ea quae statuit contra Felicem Urgellitanum et Elipandum Toletanum; minime vero quoad ea quae improvide dixit contra Synodum Nicaenam. Quoad haec errarunt Francofordienses dupli errori facti: — 1) putarunt ex perversa versione, quod Nicaeni Patres decreverint, sanctas imagines adorandas esse, sicut SS.^{am} Trinitatem; cum e contra (Act. 3.) dicatur: « suscipio et amplector venerandas imagines: adorationem autem quae fit secundum latriam, tantummodo supersubstantiali et vivificae Trinitati conservo » — 2) Putarunt, Synodum Nicaenam non fuisse approbatam a Romano Pontifice, uti patet ex libris Carolinis id asserentibus, et ex Hincmaro Rhemensi. Addunt — 3) alii, Francofordienses errasse quoque errore iuris, debitum cultum SS. Imaginum negantes: Hadrianum vero eiusque Legatos, ex quadam prudente oeconomia reliquisse Francos in sua ignorantia ad aliquod tempus, ne graviora mala sequerentur. Ceterum, rebus explicatis ac rite perspectis, Germani et Galli Nicaenam Synodum suscepere, et cultum SS. Imaginum ab ea definitum — Cf. Cabassutum (*Notitia Eccles. ad saec. VIII.*); et Ch. Lupum (*Dissert. de VII. Synod. Gen. c. 15. seqq.*).

Ad 2um: Conc. Florentinum numquam reiectum fuit ab *Ecclesia gallicana*, sed tantum a *nomullis Gallis*, qui ei restiterunt; non formaliter ob voluntatem obsistendi Ecclesiae, sed materialiter ob errorem facti. Patent haec omnia — 1) ex Natali Alex., auctore caeteroquin sententiis gallicanis addictissimo, qui inquit: « Gallicana Ecclesia Florentinae synodo nusquam intercessit, nec Graecorum unioni et definitioni fidei in ea editae adversata fuit; immo eam perpetuo est venerata » — 2) Ex Berthier (*Histoire de l'église gallicane*, tom. 16. liv. 48.), qui testatur non secus sensisse clerum gallicanum et facultatem theologicam Parisiensem — 3) Adstipulant etiam praecipui quique scriptores galli, ut Bos-suetus, de Marca, etc.

671. *Dicunt IV.*: tempore schismatis occidentalis, Ecclesiae unitas fuit interrupta. — Ut huius difficultatis vis, eiusque soluto bene intelligantur, inverit eius schismatis historiam paucis recolere. Unde — 1) postremus Pontificum, omnium opinione et consensu,

legitimus fuerat saeculo Ecclesiae XIV. Gregorius XI., qui hor-tatu S. Catharinae Senensis, Avenione reicta, Romae se restituit. Eo defuncto, populus romanus minis et armis Pontificem patria romanum, vel certe Italum exposcebat: creatus est Bartholomeus Prignanus, Neapolitanus, archiepiscopus Barensis, qui Urbanus VI. nomen accepit. Ipse litteras de sua electione statim misit et universa Ecclesia eum agnovit Summum Pontificem: per duos saltem menses nulla mota est quaestio de electionis validitate.

2) Verum cum Urbanus VI. vix iussus Pontifex Cardinalium moribus reformatis non sine severitate insisteret, Cardinales Galli cum Hispano (ceteri erant Itali) Aniam secesserunt; irritam Urbani electionem declararunt, sub praetextu quod ex metu suffragati fuerint; atque de ea re litteras dederunt die 9. Augusti, quarto nempe post electionem mense. Deinde vero de nova electione agere coeperunt, conciliatisque etiam tribus Cardinalibus Italis (quartus intermortuuus fuerat), Fundis in Campania, elegerunt Cardinalem Gebennensem, dictum Clementem VII.

3) Initio nonnisi pauci huic adhaeserunt; at quando innotuerunt encyclicae Cardinalium literae, in quibus continebatur unanime testimonium, de vi, quam sibi dicebant illatam in electione Urbani, amplificatis simul tumultibus sat gravibus, qui electionis tempore coorti fuerant, magna facta est animorum commotio, et integrae provinciae ab Urbano recesserunt.

4) Urbano VI. successerunt Bonifacius IX. 1389.; Innocentius VII. 1404.; Gregorius XII. 1406. — Ex alia vero parte Clementi VII. successit Petrus de Luna, dictus Benedictus XIII. 1394. Hactenus duas habemus, ut aiunt, *obedientias*.

5) Cum haec ita haberent, Cardinales utriusque obedientiae Pisis concilium generale cogere decreverunt, quod tum unicum visum est medium restituendi Ecclesiae pacem. Uterque Pontifex ad concilium vocatus est, et iuxta editum iusurandum, propositum est, ut ambo infulam pontificalem deponerent; sin vero, canonice exauctoarentur. Utroque Pontifice deposito, electus est ab utriusque obedientiae Cardinalibus Petrus Philargus, vulgo *de Candia* dictus SS. XII. Apostolorum presbyter Cardinalis, qui sibi nomen imposuit Alexandri V. Schisma tamen non conquievit; nam Bene-

dictus XIII., et Gregorius XII. synodi sententiae minime se subiecerunt. Hinc factae sunt tres *obedientiae*.

6) Interim die 3. Maii anni 1410. moritur Alexander V., in cuius locum sufficitur die 17. eiusdem mensis Balthasar Cossa Neapolitanus, creatus Cardinalis a Bonifacio IX., et Joannis XXIII. appellationem gessit. Nonnullae civitates Italiae adhuc reverebantur Gregorium XII., et magna pars Hispaniae Benedictum XIII., eo quod non constaret de auctoritate Concilii Pisani; hinc Joannes XXIII. indixit generale Concilium habendum Constantiae, cuius etiam primae sessioni praefuit.

7) In hoc Concilio — a) depositus fuit Joannes XXIII., qui sententiam ratam habuit — b) Lege cautum est, ne vel ipse, vel Petrus de Luna, aut Angelus Corarius in Pontificem eligi posset — c) Recepta est (Sess. XIV.) cessio Gregorii XII., qui ante cessionem convocavit, per Cardinalem Ragusinum suae *obedientiae*, Concilium — d) Depositus fuit (Sess. XXXVII.) sententia decretria Petrus de Luna, seu Benedictus XIII. — e) Legati Hispaniarum Synodo se adiunxerunt; et a Cardinalibus triplicis *obedientiae*, aliquis electoribus a synodo destinatis, creatus est Summus Pontifex Otho Columna, diaconus Cardinalis, qui Martini V. nomen elegit.

672. Quibus positis, en, quae exurgit, difficultas: ibi deest unitas regiminis, ubi sunt plures societas independentes. Atqui per 40. annos in Ecclesia Romana fuerunt primo duae, deinde tres *obedientiae*, nempe societas christiana independentes. Ergo.

Resp. neg. min. Etenim fuerunt quidem duae, deinde tres veluti factiones eiusdem societatis; non autem duae aut tres societas separatae et indipendentes. Ad hanc solutionem intelligendam, consideremus non iam Ecclesiam, sed regnum quocumque, et videamus quandonam illud dici *debeat divisum*, ita ut non amplius sit *unum regnum*. Id profecto contingit, quando in plures scinditur partes, quarum unaquaeque habet suum regem, et nullus eorum censet se esse regem *totius regni*, sed partis illius: tum certe haberentur plures societas perfectae unius eiusdemque ordinis, quarum unaquaeque esset independens, et consequenter omnes simul non possent *unum regnum* constituere. At vero si eadem multitudine scindatur in plures partes, quarum unaquaeque

habet suum regem, qui simul cum multitudine sibi adhaerente censeat ac contendat se esse regem *totius regni*, et non solius partis sibi adhaerentis; tunc error quidem erit quoad subiectum, in quo legitime resideat suprema potestas, sed regnum manet unum; perturbata ac concussa est *unitas*, non vero abolita ac destruxta. Iamvero durante scissione, de qua agitur,

1) Omnes *obedientiae* profitebantur Ecclesiam catholicam esse essentialiter *unam*, unitate etiam supremi regiminis; supremum hoc regimen pertinere ad eum, qui legitime electus in Romanum Pontificem, legitimus esset successor S. Petri; non posse simul existere plures legitimos successores S. Petri. Unde ergo orta divisio? Ex errore facti; quaelibet enim *obedientia* putabat suum Pontificem fuisse legitime electum, ac proinde principatum supremum obtinere; non in partem quae de facto ei iam subiiciebatur, sed in omnes *obedientias*, seu in *universam Ecclesiam*.

2) Hac fide moti, omnes cuiuscumque *obedientiae*, serio adlaborabant ad errorem facti removendum, et certo cognoscendum Pontificem legitime electum, qui omnibus *obedientiis*, seu *universae Ecclesiae* praesideret. Cumque, stante dubio de legitima electione Pontificis, nullum sit supremum tribunal, valens dubium expellere, praeter coetum Episcoporum; *obedientiae* omnes ad eum rem detulerunt, omnes interim paratae *uni* legitimo Pontifici certo agnito *obedientiam* praestare.

3) Quare in prima scissionis periodo, ab electione nempe Clementis VII. usque ad Conc. Pisani, cum corpus Episcoporum nondum iudicium protulisset, omnes fideles illud invocabant; in secunda periodo, a Concilio nempe Pisano usque ad Constantiense, cum iudicium latum esset a Concilio quod videbatur oecumenicum, magna fidelium pars, relieto Gregorio XII. et Benedicto XIII., suscepserunt Alexandrum V. Cum tamen de illius Concilii oecumenicitate non certo constaret, non pauci inter catholicos ei acquiescere recusarunt; donec in tertia periodo Concilium certe oecumenicum rem definivit: tunc omnes eius sententiae acquiescentes uni supremo Capiti legitime electo et certo agnito paruerunt. Illud igitur, quod *schisma* dicitur *occidentale*, quin obstet unitati Ecclesiae Romanae (verae Christi ecclesiae), novum eiusdem exsistit argumentum.